

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně: **M. I.,** zast. JUDr. Zdeňkem Svobodou, advokátem v Chebu, Žižkova 4, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 10. 2004, č. j. 63 Az 120/2004 – 21,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozsudkem ze dne 4. 10. 2004, č. j. 63 Az 120/2004 - 21, zamítl Krajský soud v Ostravě žalobu žalobkyně – stěžovatelky proti rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra ČR ze dne 1. 6. 2004, č. j. OAM-1950/VL-10-19-2004, kterým byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná žádost stěžovatelky o udělení azylu dle ust. § 16 odst. 1 písm. g) zák. č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, v platném znění (dále jen „zákon o azylu“).

Proti výše uvedenému rozsudku krajského soudu podala stěžovatelka včas kasační stížnost.

V kasační stížnosti, podané proti rozsudku krajského soudu stěžovatelka namítá, že žalovaný poněkud podcenil otázku nebezpečí jejího pronásledování na Ukrajině a má za to, že splňuje podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu a taktéž podmínky pro udělení humanitárního azylu dle ustanovení § 14 citovaného zákona.

Dále uvádí, že je pravdou, jak soud v rozsudku uvedl, že jí správní orgán poskytl možnost vyjádřit se k důvodům, pro které o azyl žádala. Stěžovatelka pak v podstatě vylíčila všechny důvody, připouští však, že je ovšem možné, že něco mohla opomenout, nebo mohlo dojít k nepřesnému tlumočení. Pravdou však zůstává, že se oprávněně obává v případě návratu do své domovské země o své zdraví a život. Tyto okolnosti vznesla i při řízení o azylu před pracovníky žalovaného, avšak do protokolu zřejmě nebyly zaneseny a také soud se jimi nezabýval.

Důvod podání kasační stížnosti stěžovatelka spatřuje v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 151/2002Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), neboť krajský soud dle názoru stěžovatelky nesprávně právně posoudil právní otázky týkající se důvodnosti podané žádosti o azyl. Stěžovatelka má za to, že rozhodnutí je nezákonné, neboť nebyly posouzeny a přezkoumány všechny důkazy, které byly stěžovatelkou uváděny ve správním řízení. Tyto skutečnosti se pak bezpochyby týkají i námitky stěžovatelky ohledně neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu.

Na základě výše uvedeného navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí soudu a vrácení věci k dalšímu řízení. Současně stěžovatelka podává návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu ust. § 107 s. ř. s.

Žalovaný se k podané kasační stížnosti vyjádřil dne 3. 11. 2004, kdy ve svém podání popřel oprávněnost kasační stížnosti. Žádost stěžovatelky byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu a stěžovatelka se tudíž nemůže dovolávat posouzení azylu dle ustanovení § 12 a § 14 zákona o azylu. Žalovaný zároveň odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatelky. Navrhuje kasační stížnost zamítnout a odkladný účinek kasační stížnosti nepřiznat.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných kasační stížností, vyšel přitom z právního stavu platného v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně. Navíc je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je

rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Z předloženého spisového materiálu Nejvyšší správní soud zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 20. 5. 2004 na základě žádosti, v níž stěžovatelka uvedla, že je ukrajinské národnosti, pravoslavného vyznání, nikdy nebyla členkou žádné politické strany. Dále vypověděla, že přibližně tři roky prodávala na Ukrajině na trhu. Koncem března 2004 přišli za jedním z prodavačů v sousedním stánku neznámí lidé a bodli jej. Poté stěžovatelka ihned odešla domů, avšak následující den byla předvolána na policii k výslechu, ve kterém uvedla, že nic neviděla. Následující den ji kontaktovali dva neznání lidé, kteří ji řekli, že pokud ještě jednou půjde na policii, zabijí ji. S žádostí o pomoc se na policii stěžovatelka neobrátila, taktéž se nikdy nedostavila na další předvolání. Během dalšího týdne ji neznámí lidé ještě třikrát nebo čtyřikrát navštívili a vždy ji vyhrožovali. Pro obavy o svůj život stěžovatelka opustila Ukrajinu. V průběhu pohovoru konaného za účasti tlumočníka z ruského jazyka stěžovatelka výše uvedené důvody odchodu z vlasti potvrdila. Žalovaný na základě provedeného správního řízení vydal dne 1. 6. 2004 rozhodnutí, kterým žádost stěžovatelky o udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou v souladu s ustanovením § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť žadatelka neuvedla skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být pronásledována z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že v průběhu řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti o azyl byly její problémy s bandity, obavy z naplnění jejich výhrůžek a dále snaha po legalizaci pobytu.

Stěžovatelka rozhodnutí žalovaného napadla žalobou. V této vytkla žalovanému porušení celé řady procesních ustanovení, zároveň uvedla, že je přesvědčena, že splňuje podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu, resp. minimálně pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 citovaného zákona a má taktéž za to, že pro aplikaci ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu nebyly splněny zákonné podmínky.

Krajský soud v Ostravě žalobu zamítl kasační stížností napadeným rozsudkem. Krajský soud neshledal namítané porušení procesních ustanovení a dospěl k závěru, že skutkový stav byl zjištěn správně, žalovaný v souladu se zákonem zamítl žádost stěžovatelky o udělení azylu s odkazem na ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu jako zjevně nedůvodnou, neboť stěžovatelka neuvedla žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodu uvedených v § 12 zákona o azylu.

Výše uvedený rozsudek napadla stěžovatelka včas kasační stížností.

V kasační stížnosti stěžovatelka uplatňuje stižní důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., když namítá nesprávné právní posouzení otázky soudem v předcházejícím řízení.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Tvrzená nezákonnost, spočívající v nesprávném právním posouzení věci soudem v předcházejícím řízení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikována nesprávná právní věta, popř. je sice aplikována správná právní věta, ale tato je nesprávně vyložena. Vztah mezi skutkovým zjištěním a právním posouzením lze charakterizovat tak, že jde o aplikaci právní normy na konkrétní případ nebo situaci.

Tvrzenou nezákonnost podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spatřuje stěžovatelka v nesprávném posouzení důvodnosti jí podané žádosti o azyl, neboť splňuje podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 písm. a) a b), resp. § 14 zákona o azylu.

S názorem stěžovatelky se Nejvyšší správní soud neztotožňuje.

Podle ust. § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle ust. § 2 odst. 6 cit. zákona se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Podle ust. § 16 odst. 1 písm. g) cit. zákona se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12.

Z výše citovaných ustanovení zákona vyplývá, že správní orgán má povinnost zjišťovat podmínky pro udělení azylu dle ust. § 12 zákona o azylu pouze v případě, že žadatel o azyl důvody zde uvedené alespoň tvrdí. V daném případě však stěžovatelka ve správním řízení netvrdila, že je v zemi svého původu pronásledována za uplatňování politických práv a svobod nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti či příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Bezprostředním důvodem žádosti o azyl byly v daném případě problémy se soukromými osobami mimo státní struktury, a to s osobami, které stěžovatelku obtěžovali v souvislosti s jejím svědectvím při spáchaném zločinu. Důvody tvrzené stěžovatelkou ve správním řízení nejsou z hlediska aplikace azylového zákona právně relevantními. Pouze pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že odůvodněná obava z pronásledování ve smyslu ust. § 2 odst. 6 cit. zákona je důvodem pro udělení azylu podle ust. § 12 písm. b) cit. zákona pouze tehdy, když se toto pronásledování uskutečňuje z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání politických názorů. Žádná taková okolnost však v průběhu správního řízení nebyla stěžovatelkou ani tvrzena. Za této situace žalovaný správní orgán a následně ani Krajský soud v Ostravě povinnost zjišťovat důvody

pro udělení azylu dle ust. § 12 zákona o azylu neměli. Pro posouzení zjevné nedůvodnosti žádosti o udělení azylu je přitom rozhodující skutkový stav v okamžiku vydání rozhodnutí správního rozhodnutí.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud nezjistil naplnění stížnostního důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Stěžovatelka, ačkoliv tak nečiní konkrétním odkazem, uplatňuje, jak je patrno z obsahu kasační stížnosti, taktéž důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., když namítá, že žalovaný neprovedl a neposoudil všechny důkazy, které byly stěžovatelkou

uváděny ve správním řízení. Stěžovatelka pak s ohledem na výše uvedené nesouhlasí se závěrem soudu o tom, že žalovaný měl dostatek podkladů pro posouzení nedůvodnosti její žádosti.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit.

Stěžovatelka v kasační stížnosti nekonkretizuje, které z jí navržených důkazů nebyly žalovaným posouzeny a přezkoumány.

Ve správním spise je založena žádost o udělení azylu, vlastnoručně psané důvody žádosti, jakož i protokol o pohovoru k žádosti o udělení azylu. Informace obsažené v těchto listinách jsou dostatečným podkladem pro vydání rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť z nich jednoznačně vyplývá absence tvrzení relevantních důvodů, která je podmínkou aplikace citovaného ustanovení. V daném případě důvody uvedené opakovaně stěžovatelkou ve správním řízení žalovaný vyhodnotil tak, že nejde o důvody podřaditelné pod některý z důvodů uvedených v ust. § 12 cit. zákona a Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje.

Proto Nejvyšší správní soud neshledal naplnění stěžovatelkou uplatňovaného důvodu kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Pokud jde o námitku stěžovatelky týkající se nepřesného tlumočení stěžovatelkou sdělených skutečností v průběhu azylového řízení a dále námitku nepřesné protokolace stěžovatelkou vylíčených okolností, za nichž se obává návratu do vlasti, tyto nebyly v průběhu celého správního ani soudního řízení zmíněny a tvoří z tohoto pohledu novum ve smyslu § 109 odst. 4 s. ř. s. Nejvyšší správní soud ve smyslu výše citovaného ustanovení nepřihlížel při rozhodování ke skutečnostem, které stěžovatelka uplatnila poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí.

K stěžovatelčině výtce spočívající v kritice postupu, kdy se žalovaný nezabýval možností stěžovatelce udělit humanitární azyl dle ustanovení § 14 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud konstatuje, že posouzení udělení humanitárního azylu je věcí správního uvážení a váže se pouze na případy, kdy je rozhodováno dle ustanovení § 12 zákona o azylu, k čemuž však v projednávané věci nedošlo, neboť žádost stěžovatelky byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná a žalovaný se důvody pro udělení azylu podle ust. § 12 zákona o azylu nezabýval. Námitka stěžovatelky je ve vztahu k důvodům rozhodnutí právně bezvýznamná.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že důvody uvedené v kasační stížnosti stěžovatelkou podřazené pod ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., nebyly prokázány, a proto podanou kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Protože stěžovatelka neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.). Žalovanému Ministerstvu vnitra ČR, které bylo v řízení úspěšné, náklady řízení nevznikly, respektive je neúčtovalo, a proto rozhodl soud o nákladech řízení, jak výše uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. května 2005

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu